

2.1.2 ผู้ชำนาญการ ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ ระดับชำนาญการ จำนวน 17 ท่าน ซึ่งเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม แก้ไข และพัฒนาฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามโดยตรง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม ตามประเภทของการวิจัย คือการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

2.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขัง ที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1,416 คน ใช้วิธีการหากลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane. 1970 ; อ้างถึงในรังสรรค์ ประเสริฐศรี. 2551 : 42) ได้จำนวน 312 คน แบ่งแบบไม่เป็นสัดส่วนได้ดังนี้

1) ผู้ต้องขังชาย จำนวน 161 คน

2) ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 151 คน

2.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ชำนาญการจำนวน 17 คน (จาริณี เอี่ยมสะอาด. 2555 : 207, ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 110-112) ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ ระดับชำนาญการ

3. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัย ตั้งแต่ เดือน มิถุนายน ถึง เดือน กรกฎาคม 2556 รวมระยะเวลา 2 เดือน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประเภทความผิด ในการส่งผลต่อทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะทางชีวสังคมของผู้ต้องขังประกอบด้วย

5.1.1 เพศ

5.1.2 อายุ

5.1.3 ระดับการศึกษา

5.1.4 ประเภทความผิด

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ทักษะคิดของผู้ต้องขังที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม โดยในแต่ละองค์ประกอบมี 5 ด้าน ดังนี้

5.2.1 ด้านความพอประมาณ

5.2.2 ด้านความมีเหตุผล

5.2.3 ด้านการมีภูมิคุ้มกัน

5.2.4 ด้านเงื่อนไขความรู้

5.2.5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Concept) หมายความว่า แนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนสำหรับประชาชนทุกระดับ เพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล และยั่งยืน สามารถรับการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี โดยยึดหลักทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และ 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรอบรู้และคุณธรรม

1.1 ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง การกระทำที่พอดี ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปในการดำรงชีวิต โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น

1.2 ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความถูกต้องตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดจากการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และส่วนรวมอย่างรอบคอบ

1.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (Self-immunity) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

1.4 ความรอบรู้ หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและมีความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

1.5 คุณธรรม หมายถึง ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2. ทักษะ (Attitudes) หมายถึง ความเชื่อ ความรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการตอบสนองจะแสดงออกในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย โดยการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ทักษะที่ต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ต้องขัง เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

2.1 ความรู้ (Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่

2.1.1 ด้านความพอประมาณ คือ การทำอะไรที่พอเหมาะพอดี กับสภาพของตนเอง ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายที่สำคัญคือ เพื่อการพัฒนาของบุคคลและสังคมที่สมดุลและยั่งยืน

2.1.2 ด้านความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจอย่างมีสติ รอบคอบและไม่ประมาท อันจะช่วยให้บุคคลตัดสินใจในเรื่องต่างๆบนพื้นฐานของเหตุผล

2.1.3 การมีภูมิคุ้มกัน คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองหรือสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ

2.1.4 ด้านความรู้ คือ การเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความรอบคอบในการตัดสินใจ และมีความระมัดระวังในการใช้ชีวิต

2.1.5 ด้านคุณธรรม คือ การมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม

2.2 ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ที่ตนได้รับรู้มาในทางบวกหรือในทางลบ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านความพอประมาณ คือ การใช้ชีวิตโดยพอประมาณ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้เราอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและไม่เดือดร้อน

2.2.2 ด้านความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล รอบคอบระมัดระวัง จะช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่นปราศจากปัญหาและอุปสรรค

2.2.3 การมีภูมิคุ้มกัน คือ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เราอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็ง แม้จะเกิดเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม

2.2.4 ด้านความรู้ คือ การมีความรอบรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสิ่งจำเป็นมากต่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2.2.5 ด้านคุณธรรม คือ สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้คนเรามีความสุขในชีวิตอย่างแท้จริง

2.3 พฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง การแสดงออกหรือแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกให้สอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกที่ตนมีต่อสิ่งนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง พฤติกรรมที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่

2.3.1 ด้านความพอประมาณ คือ การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ หลีกเลี่ยงการไม่ทำอะไรที่เกินตัวหรือเกินฐานะของตนเอง การเลือกบริโภคอาหารในปริมาณที่พอเหมาะ และจำเป็นต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย การเลือกซื้อสินค้าเฉพาะที่มีความจำเป็นต้องใช้ และพอเหมาะกับฐานะของตนเอง

2.3.2 ด้านความมีเหตุผล คือ การวางแผนในการทำงานต่างๆ อย่างรอบคอบทุกครั้ง การเปรียบเทียบคุณสมบัติประโยชน์ ความคุ้มค่ากับการใช้งานของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจซื้อ การใช้จ่ายซื้อสินค้า โดยคำนึงถึงประโยชน์หรือความคุ้มค่า

2.2.3 การมีภูมิคุ้มกัน คือ การใช้หลักคำสอนทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำเนินชีวิต การหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดและอบายมุขทุกชนิด การพยายามรักษาสุขภาพของตนเอง การมีเงินเก็บเพื่อเอาไว้ใช้จ่ายในคราวจำเป็นหรือเพื่ออนาคต

2.2.4 ด้านความรู้ คือ การพยายามศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ อยู่เสมอ การนำความรู้ด้านต่างๆและทักษะที่มีอยู่มาพัฒนาตนเองและสังคม การใช้ทักษะต่างๆอย่างระมัดระวังและรอบคอบอยู่เสมอ การฝึกฝนทักษะให้เกิดความชำนาญอย่างแท้จริง การรู้จักการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆเข้าด้วยกัน การวางแผนการทำงานต่างๆ โดยใช้ความรู้ อย่างรอบคอบ

2.2.5 ด้านคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความดี ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละและกตัญญูต่อเวทที่เป็นหลักในการดำเนินชีวิต การตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นและอดทนทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและการทำงานเพื่ออนาคตที่ดีของตนเอง การมีความอดทนในการดำเนินชีวิต โดยไม่กระทำผิดกฎหมาย การใช้ชีวิตโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นและสังคม

3. เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม หมายถึง สถานที่ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งผู้มีอำนาจโดยควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนีจนกว่าจะพ้นกำหนดโทษ ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 79 หมู่ 14 ถนนแจ้งสนิท ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

4. ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก ที่ถูกควบคุมตัวในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ตามคำสั่งศาล

5. คุณลักษณะทางชีวสังคมของผู้ต้องขัง หมายถึง คุณลักษณะหรือสถานภาพทั่วไปทางสังคมของสิ่งมีชีวิตในสังคมหนึ่งๆ โดยในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง คุณลักษณะและสถานภาพทางสังคมของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

5.1 เพศ คือ การแบ่งลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เพศของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม แบ่งได้ 2 ประเภท

5.1.1 เพศ ชาย

5.1.2 เพศ หญิง

5.2 อายุ คือ อายุของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

5.2.1 อายุ 18-32 ปี

5.2.2 อายุ 33-46 ปี

5.2.3 อายุ 47 ปีขึ้นไป

5.3 ระดับการศึกษา คือ ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

5.3.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

5.3.2 สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.4 ประเภทความผิด คือ การกระทำที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

5.4.1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

5.4.2 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

5.4.3 ความผิดตามกฎหมายอื่นๆ

6. ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หมายถึง ผลของตัวแปรตัวหนึ่งขึ้นอยู่กับผลของตัวแปรอีกตัวหนึ่งหรือหลายตัว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประเภทความผิด ในการส่งผลกระทบต่อทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม จะช่วยให้เข้าใจถึงทัศนคติของผู้ต้องขังต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน ด้านความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกความคิดเห็น และพฤติกรรมหรือแนวโน้มพฤติกรรม อันจะนำไปสู่แนวทางในการเสริมสร้าง และปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้ต้องขังใน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยจะนำเสนอต่อผู้บริหารเรือนจำจังหวัดมหาสารคามและ กรมราชทัณฑ์เพื่อใช้ในการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง ต่อพันธกิจของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม และแนวทางการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ของกรมราชทัณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY